INTERPELLATION
2020-02-11

Interpellation av Elof Hansjons (S). Hur kontrollerar och förhindrar Region Stockholm att regionsfinansierade aktörer medverkar till fusk med sjukintyg?

Vårdens uppdrag är ibland att vara den tråkiga och seriösa parten som säger nej. Ibland behöver man göra det för att fördela behoven rättvist och ibland för att patientens egen idé om behandling inte stämmer överens med läkarvetenskapen. Men ibland behöver vården säga nej för att stoppa ett brottsupplägg vars syfte är att försnilla till sig pengar.

Tidningen Hem och Hyra rapporterade den 10 januari om en kvinna från Södertälje som misstänks ha lurat till sig över en halv miljon i försörjningsstöd. Enligt kvinnans sjukintyg hade hon omfattande problem. Tidningen Hem och hyra skriver: "100 procent sjukskriven, saknar helt arbetsförmåga, har dålig balans, ramlar ofta och kan i princip inte röra sig. Hon uppges enligt läkarintygen ha svårt att gå även med kryckor."
Efter polisanmälan från socialtjänsten och senare polisutredning har man kunnat visa att kvinnan både kunnat dansa och arbeta i sonens butik och enligt polisutredningen också i en kiosk. Rättegång väntas inom kort.
Tidningen Hem och hyra skriver vidare: "En grundförutsättning för att den misstänka kvinnan har kunnat få socialbidrag är läkarintyg som intygar att hon har helt nedsatt arbetsförmåga och inte kan jobba alls."
Enligt polisutredningen uppger läkaren att den kan ha blivit lurad och man har inte gått vidare med rättsliga åtgärder gentemot denna.

Vid åtminstone fyra ytterligare tillfällen har uppenbart felaktiga läkarintyg varit en del av ett upplägg som socialtjänsten i Södertälje har polisanmält för misstänkt fusk. Ytterligare polisanmälningar är att vänta, enligt kontakt med socialtjänsten i Södertälje. Man beskriver också att detta problem är betydligt större än att bara handla om de enskilda fall där socialtjänsten efter tips eller genom egna utredningar kan få tillräckligt med information för att kunna göra en polisanmälan.

Det är klart att det finns många fördelar med möjligheten att välja sin vårdcentral utifrån vad som passar den egna vardagen. Men för den som behöver ett sjukintyg för att fuska till sig pengar är vårdvalssystemet att likna vid att barnen själva skulle välja vilka föräldrar man vill ha när det är dags för lördagsgodis.

Både socialtjänsten och vårdcentraler vi har varit i kontakt med beskriver att det är ett problem att den som får nej till ett sjukintyg istället bara listar sig någon annanstans. Den som sätter stopp eller säger nej förlorar både en listad patient och ersättningarna för dessa patientbesök. För den som säger ja är det förenat med förtjänster men relativt marginella risker.

Genom samarbete mellan olika aktörer tar vi oss an ekonomisk brottslighet i Sverige. När polis, region, kommun och statliga myndigheter gör sin del i samverkan med andra kan vi försvara samhällets institutioner. Men för varje gång en läkare eller vårdcentral medverkar till felaktiga sjukintyg eroderas tilliten till svenska sjukvårdssystemet.

Med anledning av ovanstående ställer vi följande frågor till ansvarigt regionråd

- Hur utbrett bedömer Region Stockholm att problemet är med att regionsfinansierade vårdcentraler utfärdar felaktiga sjukintyg?

- På vilket sätt arbetar regionen med att förhindra att regionsfinansierade vårdcentraler utfärdar felaktiga sjukintyg?

- Vilka kontroller har gjorts för att säkerställa att regionsfinansierade vårdcentraler utfärdar korrekta sjukintyg?

- Kommer regionen att utveckla sin samverkan med polis och kommuner för att förhindra att felaktiga sjukintyg är en del av ett ekonomiskt brottsupplägg

Elof Hansjons (S)

Region Stockholm

INTERPELLATIONSSVAR

Hälso- och sjukvårdsregionråd

Anna Starbrink (L)

2020-03-19 RS 2020-0157

Svar på interpellation 2020:3 av Elof Hansjons (S) om felaktiga sjukintyg

Elof Hansjons (S) har ställt följande frågor till mig om hur Region Stockholm kontrollerar och förhindrar fusk med sjukintyg:

1. Hur utbrett bedömer Region Stockholm att problemet är med att regionfinansierade vårdcentraler utfärdar felaktiga sjukintyg?
2. På vilket sätt arbetar regionen med att förhindra att regionfinansierade vårdcentraler utfärdar felaktiga sjukintyg?
3. Vilka kontroller har gjorts för att säkerställa att regionfinansierade vårdcentraler utfärdar korrekta sjukintyg?
4. Kommer regionen att utveckla sin samverkan med polis och kommuner för att förhindra att felaktiga sjukintyg är en del av ett ekonomiskt brottsupplägg?

Som svar vill jag anföra följande:

Felaktigt utfärdade sjukintyg är naturligtvis allvarligt och ett flertal proaktiva åtgärder har genomförts inom Region Stockholm. Hälso- och sjukvårdsförvaltningens bedömning är dock att utfärdande av felaktiga sjukintyg inte förekommer i någon större omfattning på länets husläkarmottagningar.

I Förfrågningsunderlag för husläkarverksamhet med basal hemsjukvård anges att vårdgivaren ska utfärda medicinska utlåtanden och intyg enligt gällande lagstiftning och enligt Region Stockholms riktlinjer för sjukskrivningsprocessen. Vid de fördjupade uppföljningar som gjorts inom vårdvalet har bedömning av intyg ingått som en del av granskningen och resultaten av de genomförda granskningarna visar inte att felaktiga intyg är omfattande eller systematiskt förekommande.

Enligt de signaler som förvaltningen får från Försäkringskassan är utfärdande av felaktiga sjukintyg mer vanligt förekommande hos läkare verksamma enligt nationella taxan och hos helt privatpraktiserande läkare, utan avtal med regionen. Regionens uppföljningsmöjligheter gällande läkare verksamma enligt den nationella taxan är mer begränsade och vad gäller privatpraktiserande läkare utan avtal har förvaltningen inte någon möjlighet alls till uppföljning.

Det finns en etablerad struktur hos centrumbildningarna Akademiskt Primärvårdscentrum (APC), Centrum för Psykiatriforskning (CPF) och Centrum för Arbets- och miljömedicin (CAM) för att stödja länets husläkarmottagningar både genom utbildning och genom stöd på plats hos vårdgivarna om försäkringsmedicin och sjukskrivningsprocessen. Region Stockholm

har också anslutit sig till en nationell statistiktjänst där husläkarmottagningarna själva kan följa sin statistik gällande utfärdande av sjukintyg som en del i deras eget uppföljnings- och förbättringsarbete. Regionen har också möjlighet att vid behov ta del av denna statistik.

Det finns en utvecklad samverkan mellan förvaltningen och Försäkringskassan gällande utfärdande av sjukintyg och sjukskrivningsprocessen, och adekvata åtgärder vidtas vid signaler om felaktigheter och oegentligheter. Om behov av utökad samverkan uppstår med Försäkringskassan, polisen och andra myndigheter kring brott mot välfärdssystemen kommer regionen naturligtvis även fortsättningsvis att delta och fortsätta utveckla former för samverkan.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 19 mars 2020

Anna Starbrink